

ՎԱՀԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ

(Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի նախագահող անդամ)

Ք Ա Ր Ո Ձ

(Խոսված 1954 թվականի սեպտեմբերի 12-ին Մայր Տաճարում, չորս արեղաների ձեռնադրության կապակցությամբ)

«Ես եմ հովիւն քաջ, հովիւ քաջ
գաճն է իւր դէկ է վերայ ոչխարաց»:
(ՅՈՎՀ., Ժ 11)

Իրեւի եղբայրներ՝ և քույրեր՝, Ս. էջմիածինը ցնծութեան ու բերկրանքի մեջ է, որովհետև Մայր Աթոռի միաբանության շարքերն են ընդունվում չորս երիտասարդ միաբաններ, որոնք ավարտել են Ս. էջմիածնի Հոգևոր ձեռնարանը: Նորընծաները՝ Տ. Տ. Պարզև, Վահան, Նդիշե և Հայրիկ արեղաները անքակտելի սիրով կապված են Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնի, Մայր Հայրենիքի և հայ հավատացյալ ժողովրդի հետ իրենց ծննդով, դաստիարակությամբ և հոգեբանությամբ:

Այս նվիրական պահին, իմ մտածումն ու դպացմունքը, խորը երախտագիտությամբ և անմոռաց վերհուշումով, դառնում են դեպի հանգուցյալ Վեհափառը, հոգեյույս երջանկահիշատակ Նորին Ս. Օծուցիուն Տ. Տ. Գեորգ Զ. Կաթողիկոսը, որ 1945 թվականին, դժվարին պայմաններում, մեր հարազատ կառավարության բարեհաճ թույլտվությամբ, բացեց Հոգևոր ձեռնարանը, որը կյանքի էր կոչված Հայ Եկեղեցուն տալու քրիստոնեական սոցիալ, հայեցի դաստիարակությամբ պատրաստված ու զարգացած քահանաներ և կուսակրոն հոգևորականներ: Հիրավի, Հոգևոր ձեռնարանի վերջին երկու տարվա շրջանավարտներն արդարացրին երանաշնորհ Վեհափառ Հայրապետի իղձերն ու ցանկութունները, արդարացրին Հոգևոր ձեռնարանի նպատակը: Վեհափառ Հայրապետի հայրական

օրհնությունն ստանալով, շրջանավարտներից շատերը ավագ սարկավագի կոչում ստացան: Նորին Սրբությունը ամենաքնքուշ զգացմունքներով էր սիրում Իր սանիկներին: Ինչպիսի՜ վառ հույսեր էր կապում նրանց զարգացման ու ապագայի հետ: Ու սարկավագները արդարացրին իրենց անձին ու գործունեության հետ կապված հույսերը: Նրանք փայլուն կերպով ավարտեցին ձեռնարանի լրիվ դասընթացը և նրանցից ոմանք, Վեհի բարեհաճ կարգադրությամբ, մեկնեցին Մոսկվա՝ ուսանելու Հոգևոր բարձրագույն ձեռնարանում: Թեև անագոյուն մահը անակրկալորեն խորտակեց երջանկահիշատակ Հայրապետի երազը և Նա չտեսավ Իր սիրտուն զավակների այս հոգեպարար հանդեսը, բայց ես համոզված եմ, որ Նրա մաքուր հոգին սավառնում է այս բոսփիս Մայր Տաճարի հոյակապ կամարների տակ, ձեռնադրվածների և բոլորիս պիսին: Գիտցե՛ք, սիրելի հավատացյալ եղբայրներ, որ Վեհափառ հոգին անմահ է ու կենդանի, միայն նրա մարմինն է մեռել, իսկ Նրա հոգին մեզ հետ է, Իր սարկավագների մեջ է, Իր Սուրբ Եկեղեցու և ժողովրդի մեջ է:

Սիրելի նորընծաներ, այսօր դուք Սրբալույս Մեռուի օծմամբ նոր հոգի առաք ու նոր պարտականություններ ստանձնեցիք: Այսօրվանից ձեզ վրա, որպես Փրկչի հետևորդների, ծանր, սակայն քաղցր լուծ է դրո-

վում՝ ամենուր քարոզել ավետարանական էջմարտությունը, նախնայաց ոգով և հավատով, նախնայաց նախանձախնդրությունը, միշտ պատրաստ գտնվելով ձեր կոչման ու պարտականություն ղերքերում, հնազանդ այն ծայրին, որ ձեզ կկոչի ուր կարիք կա: Գնացե՛ք ձեր կոչման հունից, ձեր խանդավառ ու բողաշունչ քարոզներով խոսեցե՛ք մեր նվիրական Հայրենիքի, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ու Հայոց Հայրապետության մասին: Ձեր քարոզները թող լինեն ձեր հայրենասիրական ու կրոնական համոզմունքների կենդանի արտահայտությունը՝ հազեցված ճշմարտության սրբով: Եղե՛ք խաղաղության մոնետիկներ, հաղաղության ձիթենին ու լուսո անմար ջահը ձեռքներին, մտե՛ք հայ հավատացյալ հոգիներն ու մեր սուրբ տաճարները, և լցված Ս. Հոգու նոր լիցքով, անմար հավատով, ձեր քարոզներով ոգեշնչեցե՛ք ու մխիթարե՛ք ճշմարիտ խոսքի կարոտ հայ հավատացյալներին:

Այս սուրբ ու նվիրական պահին, հիշեք սուրբգրական այն հուզիչ դեպքը, որը պատահեց Փրկչի համբառնալուց հետո: Թովմա առաքյալը երկնային Տիրոջ կամքը կատարելով, Հոգեգալստյան տոնից հետո քարոզչական ցուպը ձեռքին, հասավ մինչև Հընդկաստան և ժամանակավորապես իր քարոզչական ասպարեզն ընտրեց Մադրաս քաղաքի արևմտյան մասը: Նա բնակվեց մի քարանձավում, որի մուտքը այնքան նեղ էր ու ցած, որ մարդ դժվարությամբ էր մտնում: Այս քարանձավը մենք ևս բախտն ունեցանք մտնել ու երկրպագել: Քարոզչության վայրը ընտրեց մոտակա բլուրը, ուր, ըստ ավանդության, կանգնած քարոզել է և ունեցել ունկընդիրների հոծ բազմություն:

Արդ՝ սիրելի սանիկներս, Թովման դիտարկելով հեռավոր Հնդկաստան, հետևեց Քրիստոսին: Այժմ դուք ևս, որպես Քրիստոսի հետևորդներ, համարձակ պիտի ելնեք քարոզե-

լու: Ձեր քարոզը պիտի տոգորված լինի հայրենասիրական վեհ զգացմունքներով, պիտի բացատրեք մեր սրբազան Հայրենիքի կուլտուրական և տնտեսական վերելքը, մեր հիասքանչ շենքերը, դործարաններն ու ֆարրիկաները: Ձեր ոգեշունչ քարոզներով, դուք աշխարհի զանազան կողմերում ժամանակավորապես ապաստանած հայության հայրենատենչ բեկորներին պիտի կապեք մեր սրբազան Հայրենիքի, հայության Սրբություն Սրբոց Ս. Էջմիածնի ու Ս. Լուսավորչի Գահի հետ: Ո՛ւր էլ որ լինեք, պարտակալության և կոչման ձայնը ձեզ ո՛ւր էլ որ կանչի, միշտ հիշեցե՛ք Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, որը ծնավ, դաստիարակեց, սնուցեց ձեզ հոգեպես և բարոյապես:

Սիրե՛նք մեր հզոր Հայրենիքը այնպես, ինչպես սիրում էր բոլորիս հոգևոր ծնող Ի Տեր հանգուցյալ երանաշնորհ Տ. Տ. Գեորգ Զ. Կաթողիկոսը:

Ուրեմն, սիրելի նորընծաներ, օրհնելով ձեզ, մաղթում եմ ձեզ ուժ, կորով, նոր լիցք և քարոզչական ընդունակություն: Հարատևություն, քաջություն եմ մաղթում ձեզ ձեր նոր պաշտոնավարության սկզբին, ցանկանալով ձեզ հաջողություն ձեր դործունեություն մեջ:

«Եւ դու քարոզեա՛ զբանն, հա՛ս ի վերայ ժամու և տարածամու, յանդիմանեա՛, սաստեա՛, մխիթարեա՛ ամենայն երկայնատուրեա՛մբ և վարդապետութեամբ» (Բ Տիմոթ., Գ 2):

Թո՛ղ մեր պապերի Աստվածը, Ս. Լուսավորչի, Ս. Սահակի, Նարեկացու, Շնորհալուր, Տաթևացու Աստվածը զորավիգ լինի ձեզ և մեր սուրբ ու պաշտելի Եկեղեցուն:

«Թագաւոր երկնաւոր, զեկեղեցի քո Հայաստանեայց անշարժ և անասան պահեա ի յաիտեան»: Ամէն:

